SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2026-2029*
(skrajne daty)
Rok akademicki **2026/2027**

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Zdrowie Publiczne**
Kod przedmiotu*	ZP
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Ratownictwa Medycznego
Kierunek studiów	Ratownictwo Medyczne
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I, Semestr 1
Rodzaj przedmiotu	Nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym
Język wykładowy	Polski
Koordynator	Dr n. hum. Joanna Przybek-Mita
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr n. hum. Joanna Przybek-Mita

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
I	15	15	-	-	-	-	-	-	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

✔ **zajęcia w formie tradycyjnej**

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, **zaliczenie z oceną**, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Celem kształcenia w zakresie zdrowia publicznego jest przygotowanie studentów do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej roli zdrowia publicznego w naukach medycznych, wpływu różnych czynników na zdrowie człowieka, profilaktyki zachowań zdrowotnych i chorób cywilizacyjnych, także rozumienia międzynarodowych aspektów zdrowia publicznego, jak również do rozumienia celów i funkcji polityki zdrowotnej oraz obszarów polityki społecznej.
C2	Przygotowanie w zakresie umiejętności określania relacji zachodzących pomiędzy człowiekiem a środowiskiem, wskazywania metod zapobiegania występowaniu i szerzeniu się chorób, analizowania czynników wpływających na stan zdrowia jednostki i populacji, określania aspektów zdrowia publicznego w Europie i na świecie, jak również określania instrumentów polityki zdrowotnej i społecznej w Polsce oraz aktywnego uczestnictwa w działaniach polityki zdrowotnej i społecznej.
C3	Kształtowanie postawy do aktywnego pogłębiania wiedzy z zakresu zdrowia publicznego, również w skali światowej oraz polityki zdrowotnej i społecznej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
EK_01	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia człowieka	B. W3
EK_02	podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych	B. W18
EK_03	pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe;	B. W26
EK_04	strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	B. W40
EK_05	pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe	B. W41
EK_06	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm człowieka oraz zasady zapewniania własnego bezpieczeństwa	B. W42

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_07	zasady i metody promocji zdrowia i profilaktyki chorób, z uwzględnieniem edukacji zdrowotnej	B. W44
EK_08	problematykę z zakresu żywności i żywienia, higieny środowiska i higieny pracy oraz regulacje prawne w tym zakresie	B. W45
EK_09	problematykę higieny dzieci i młodzieży	B. W46
EK_10	epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie	B. W47
EK_11	podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych	B. W48
EK_12	podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska	B. W50
EK_13	profilaktykę zachowań antyzdrowotnych, w tym używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych	B. W52
EK_14	politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne i programy zwalczania zagrożeń dla zdrowia oraz wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy	B. W53
	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:	
EK_15	wdrażać odpowiednie do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego	B.U01.
EK_16	stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych	B.U08
EK_17	Student potrafi stosować działania na rzecz ochrony środowiska;	B.U18.
EK_18	Student potrafi określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem;	B.U19.
EK_19	określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem	B.U20.
EK_20	identyfikować obszary zdrowia publicznego szczególnie związane z funkcjonowaniem systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	B.U22.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Geneza i historia medycyny społecznej i zdrowia publicznego. Zakres zainteresowań medycyny społecznej i zdrowia publicznego.
Definicja zdrowia i jej ewolucja. Zdrowie jako dobro społeczne i dobro indywidualne.
Podstawowe pojęcia z zakresu zdrowia publicznego. Podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych.
Medyczne i pozamedyczne uwarunkowania stanu zdrowia.

Determinanty populacyjnego stanu zdrowia wg. Lalonde'a. Zachowania zdrowotne i ich związek ze zdrowiem.
Ocena stanu zdrowia populacji – mierniki stanu zdrowia. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Aktualne i prognozowane problemy zdrowotne społeczeństwa polskiego. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych i niezakaźnych. Profilaktyka zakażeń SARS-Cov-19 i innych chorób zakaźnych. Triada śmierci: choroby sercowo-naczyniowe, choroby nowotworowe, zewnętrzne przyczyny zgonów (urazy, wypadki, zatrucia) – omówienie problematyki.
Choroby cywilizacyjne i społeczne. Skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm.
Promocja zdrowia i profilaktyka chorób. Miejsce i zadania promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych.
Problematyka żywności i żywienia, higieny środowiska, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży oraz regulacje prawne w tym zakresie.
Podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska. Wpływ skażenia środowiska naturalnego na zdrowie człowieka.
Profilaktyka zachowań antyzdrowotnych przejawiających się w postaci używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu.
Profilaktyka chorób cywilizacyjnych i psychicznych. Profilaktyka samobójstw.
Profilaktyka przemocy domowej.
Aktualne problemy zdrowia publicznego w Polsce. Założenia Narodowego Programu Zdrowia i ustawy o zdrowiu publicznym.
Programy zdrowotne z uwzględnieniem zmiennych tj. wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy.
Polityka zdrowotna i polityka społeczna państwa. Organizacja i zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej, placówek medycznych, w tym Państwowego Ratownictwa Medycznego w zakresie zdrowia publicznego.
Priorytety w zakresie zdrowia publicznego w Unii Europejskiej i na świecie. Zadania dla światowych oraz krajowych organizacji rządowych i pozarządowych.

3.4 Metody dydaktyczne

WYKŁAD KONWERSATORYJNY, WYKŁAD Z PREZENTACJĄ MULTIMEDIALNĄ, WYKŁAD Z PREZENTACJĄ MULTIMEDIALNĄ Z WYKORZYSTANIEM MS OFFICE 365, ĆWICZENIA, PRACA W GRUPACH, DYSKUSJA DYDAKTYCZNA, GRY DYDAKTYCZNE, BURZA MÓZGÓW, FILM DYDAKTYCZNY

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość
Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja),gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość
Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01-20	Projekt – prezentacja określonego zagadnienia	ćwiczenia
EK_01-20	Zaliczenie pisemne	Wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Sposób zaliczenia:

- zaliczenie z oceną

Formy zaliczenia:

- Projekt: wykonanie w kilkuosobowych grupach prezentacji na określony temat i przedstawienie na forum całej grupy (z możliwością wykorzystania MS Office 365; warunek dopuszczenia do zaliczenia pisemnego.
- Zaliczenie końcowe ma formę pisemną – test jednokrotnego wyboru lub praca pisemna na wskazany temat zgodny z programem kształcenia. Termin zaliczenia końcowego - sesja zimowa. Warunkiem zaliczenia testu jest udzielenie powyżej 60 % poprawnych odpowiedzi
- Zaliczenie poprawkowe odbywa się w sesji zimowej poprawkowej, ma formę ustną.

Ocena wiedzy i umiejętności:

5.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 92%-100%
4.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 84%-91%
4.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 77%-83%
3.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 68%-76%
3.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%-67%
2.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA PONIŻEJ 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	20
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Sygit M., Zdrowie publiczne. W 3. Wolter Kluwer Polska 2023.
2. Pinkas J. Współczesne wyzwania zdrowia publicznego. Wybrane zagadnienia. PZWL 2021.
3. Leoniewski J., Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. W 9. CeDeWu 2023.
4. Karski J., Praktyka i teoria promocji zdrowia. W. 6. CeDeWu, 2023.
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11.09.2015 (Dz. U. 2015, poz 1916).

Literatura uzupełniająca:

1. Zieliński A., Paradowska-Stankiewicz I., Rosińska M., Wojtyniak B., Epidemiologia od teorii do praktyki. PZWL 2021.
2. Moniuszko-Malinowska A., Zagrożenia cywilizacyjne XXI wieku. Alfa Medica Press, 2020.
3. Kleszczewska E., Knaś M., Kompendium zdrowia publicznego w dobie pandemii COVID-19. Med. Tour Press International, 2022.
4. Ryszawy P., Kultura bezpieczeństwa. Inspiracja do tworzenia bezpiecznych miejsc pracy. Elamed 2025.
5. Korzeniewska J., Zmiana nawyków w praktyce. Jak wspierać pacjenta w procesie zmiany? ITEM Publishing 2019.
6. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

7. *Konstytucja WHO.*

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej